

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., so sídlom: P.**, IČO: X., zast. advokátskou kanceláriou F. P., s. r. o., so sídlom: G., IČO: X., konajúca prostredníctvom svojho konateľa, advokáta doc. JUDr. B. F., PhD., proti povinnej: **Z. D., nar. X., bytom: R., o vymoženie pohľadávky 299,40 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 1Er/1014/2008, na dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoE/98/2013-53 zo dňa 31. júla 2013, právoplatné dňa 16. septembra 2013, takto

r o z h o d o l :

- I. Návrh oprávneného na prerušenie konania **z a m i e t a .**
- II. Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**
- III. Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor JUDr. J. R., so sídlom Exekútorského úradu v Ž., žiadosťou zo dňa 14. 12. 2005, Okresnému súdu Dolný Kubín ako súdu prvého stupňa doručenu dňa 19. 12. 2005 (č. l. 1), na základe návrhu oprávneného (č. l. 2) požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie o vymoženie pohľadávky oprávneného podľa § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EP“). Exekučným titulom na vykonanie exekúcie je notárska zápisnica napísaná dňa 27. 08. 2005 notárom JUDr. O. Ď. pod sp. zn. N 3907/2005, NZ 39829/2005. Okresný súd dňa 20. 12. 2005 v zmysle § 45 ods. 1 EP vydal poverenie číslo: 5503 015696 * na vykonanie exekúcie proti povinnej (č. l. 9). Následne Okresný súd Námestovo uznesením č. k. 1Er/1014/2008-27 zo dňa 20. 03. 2013, vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Súčasne oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdному exekútorovi trovy exekúcie vo výške 93,18 eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že o zastavení exekúcie rozhodol podľa § 57 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 58 ods. 1 EP majúc za to, že notárska zápisnica nemohla byť spôsobilým exekučným titulom, nakoľko nezodpovedala požiadavkám, ktoré sú na notársku zápisnicu ako na titul pre exekúciu kladené. Súd mal tiež za to, že plnomocenstvo udelené povinnou je v rozpore s ust. § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), rovnako aj uznanie záväzku spolu s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú neplatné. O povinnosti náhrady trov exekúcie, ktoré boli posudzované v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších právnych predpisov, rozhodol súd podľa § 203 ods. 1 EP. Z dôvodu zastavenia exekúcie súd zamietol aj návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal odvolanie oprávnený a z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vydal vyšší súdny úradník, pričom sudca nemienil odvolaniu vyhovieť (č. l. 52), bolo odvolanie podľa § 374 ods. 4 vety prvá a druhá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) predložené Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu. Tento prejednávúc vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O. s. p., svojím uznesením č. k. 9CoE/98/2013-53 zo dňa 31. 07. 2013, odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, podľa § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil. V odvolaní nenapadnutých výrokoch ponechal uznesenie prvostupňového súdu nedotknuté. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a túto účastníkom nepriznal.

Námietku oprávneného spočívajúcu v tvrdení o nesprávnej aplikácii smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993, ako aj nesprávnom výklade rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, odvolací vyhodnotil za nedôvodnú a uviedol, že vo veci konajúce súdy nezaložili záver o neprípustnosti exekúcie na aplikácii komunitárneho, resp. únievého práva, ale výlučne na aplikácii vnútroštátneho právneho predpisu - Občianskeho zákonníka, podľa ktorého bola hodnotená (ne)platnosť jednostranného právneho úkonu – plnomocenstva obsiahnutého v zmluve o úvere, uzavretej dňa 24. 02. 2005 medzi oprávneným a povinnou.

Odvolací súd poukázal na účel občianskoprávneho inštitútu zastúpenia, ako aj následok kolízie záujmov zastupovaného a jeho zástupcu, ktorým je skutočnosť, že právne úkony zástupcu, urobené v rozpore s § 22 ods. 2 OZ, sú neplatné. S poukazom na uvedené mal odvolací súd za to, že právne úkony osvedčené v notárskej zápisnici, nahrádzajúce vyhlásenia účastníka o uznaní právneho záväzku v súlade s vykonateľnosťou a o súhlase s exekúciou podľa § 41 ods. 1 písm. c/ EP, nemožno považovať za platné, ak ich za účastníka urobil zástupca, ktorý bol zároveň zástupcom i veriteľom dlžníka. Keďže prejav za účastníka urobil zástupca, ktorý je zároveň zástupcom druhej strany – veriteľa, z právneho hľadiska takýto úkon nemožno považovať za platný. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom prvostupňového súdu a vyslovil, že exekučný titul, na základe ktorého sa oprávnený domáhal exekúcie, je v rozpore so zákonom.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou oprávneného, spočívajúcou v tvrdení, že v súvislosti s udelením poverenia na vykonanie exekúcie existuje prekážka rozhodnutej veci. Poukázaním na ust. §§ 57 a 58 EP vyhodnotil za správny postup prvostupňového súdu, keď i napriek tomu, že vo veci bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie, skúmal, či neexistujú dôvody pre zastavenie exekúcie. Aj v súvislosti s ďalšími dôvodmi odvolania (právo na spravodlivé súdne konanie, súdnu ochranu, „rovnosť zbraní“), odvolací súd uviedol, že sa nejedná o preskúmavanie existencie záväzku medzi oprávneným a povinnou, ale v exekučnom konaní sa len posudzuje, či predložený exekučný titul spĺňa všetky náležitosti pre jeho vykonateľnosť. Odvolací súd mal za to, že týmto postupom nebolo oprávnenému znemožnené právo na súdnu ochranu, resp. realizovať svoje práva pred súdom.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 09. 2013.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie oprávnený (ďalej tiež ako „dovolateľ“) argumentujúc tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. d/ O. s. p.), pretože vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu,
- c) súdy svojím postupom odňali účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že nezohľadnili jeho námietky,

konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jeho právo na to, aby jeho právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie,

- d) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Dovolateľ svoju argumentáciu v dovolaní podrobne a rozsiahlo rozvinul (č. l. 58 – 65). Na základe tvrdení, uvedených v dovolaní, dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania. Súčasne navrhol konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikoval v podanom dovolaní. Navrhol tiež, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti uznesenia odvolacieho súdu.

Povinná ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrili.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež ako „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žilne podal oprávnený včas, zastúpený v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 vetou druhou O. s. p., najskôr skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol účastníkom konania už v mnohých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, v ktorých tak, ako aj v tomto prípade, podal návrh na prerušenie konania, ku ktorému sa najvyšší súd vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach. Ako príklad najvyšší súd uvádza rozhodnutia sp. zn. sp. zn. 5 ECdo 40/2013 zo dňa 21. 08. 2013 a sp. zn. 4 Cdo 24/2013 a 6Cdo 459/2012, obidve zo dňa 22. 08. 2013, 6 Cdo 419/2012 a 4 Oboer 85/2013, obidve zo dňa 30. 09. 2013, na ktoré Najvyšší súd

Slovenskej republiky v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie síce má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie, pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

II. V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V pojednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolateľom napadnuté uznesenie však nevykazuje znaky žiadneho z nich, preto dovolanie oprávneného podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd v dovolacom konaní najavo nevyšla, preto prípustnosť jeho dovolania nevyplýva ani z týchto ustanovení O. s. p.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť svojho dovolania, podaného v preskúmvanej veci, sa najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd už skôr spomenuté rozhodnutia sp. zn. sp. zn. 5 ECdo 40/2013 zo dňa 21. 08. 2013 a sp. zn. 4 Cdo 24/2013 a 6Cdo 459/2012, obdive zo dňa 22. 08. 2013, 6 Cdo 419/2012 a 4 Oboer 85/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že:

1. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (napr. ust. § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 EP).
2. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 205/2011 zo dňa 01. 02. 2012 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 254/2012 zo dňa 13. 06. 2012).
3. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 EP), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.
4. Exekúciu možno vykonať len na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ EP; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu, takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 OZ); o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vetytovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 OZ), preto je absolútne neplatný aj Mgr. T. K. udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ EP).

5. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín (ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie exekúcie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný) nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného, môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.
6. Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ EP), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

Tieto právne závery (viď body 1. až 6.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade označená notárska zápisnica, z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov, nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolací súd osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov (tak prvostupňový, ako aj súd odvolací) nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, poukazuje na skutočnosť, že zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. 08. 2012, bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie §-u 57 EP doplnil o odsek 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Predmetná novela bola účinná do 01. 01. 2013, kedy odsek §-u 57 bol z EP vypustený zákonom č. 335/2012 Z. z..

Exekučný súd exekúciu v danom prípade zastavil síce podľa §-u 57 ods. 1 písm. g/ EP, avšak uznesením zo dňa 20. 03. 2013, a teda po tom, ako namietané ustanovenie bolo z Exekučného poriadku vypustené. Pokiaľ ide o postup odvolacieho súdu, tento postupoval v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p., keď o odvolaní oprávneného rozhodol tiež bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ďalších dvoch dôvodov v zmysle písm. b/ a c/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného dôvodu bolo nariadenie pojednávania na úvahe odvolacieho súdu.

V súvislosti s námietkou dovolateľa, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže v danom prípade dovolanie oprávneného proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 písm. a/, d/ a f/ O. s. p. (ani žiadne iné procesné vady v zmysle citovaného ustanovenia) zistené neboli, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

III. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Úspešným účastníkom dovolacieho konania bola povinná, preto by mala právo na náhradu trov konania. Keďže jej však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. februára 2014

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová